

DE THERAPEUTISCHE VRIJHEID GECONDITIONEERD?

Prof. dr. Tom Balthazar, hoofddocent gezondheidsrecht, stafmedewerker Zorgnet-Icuro

BEGINSEL VAN THERAPEUTISCHE VRIJHEID

- Herbevestiging en herformulering van oud beginsel
- Nu nog negatieve formulering in art. 31 WUG (*‘geen reglementaire beperkingen bij keuze van middelen voor het stellen van de diagnose of voor het instellen of uitvoeren van behandeling’*)

- Herformulering in art. 4 Kwaliteitswet:
‘Gezondheidszorgbeoefenaar kiest (binnen de perken van zijn bevoegdheden) vrij de middelen die hij aanwendt bij het verstrekken van gezondheidszorg’
- *‘Er mogen hem daarbij geen reglementaire beperkingen worden opgelegd’*

BEPERKINGEN OP THERAPEUTISCHE VRIJHEID (1)

- Impliciete beperkingen (zoals impact van zorgvuldigheidsbeginsel) worden nu uitdrukkelijk opgenomen in wet

BEPERKINGEN OP THERAPEUTISCHE VRIJHEID (2)

- “*Relevante wetenschappelijke gegevens*”
- Expertise (band met art. 8: beoefenaar verstrekt enkel gezondheidszorg ‘*waarvoor hij over aantoonbare bekwaamheid en ervaring beschikt*’)
- Voorkeuren van de patiënt

BEPERKINGEN OP THERAPEUTISCHE VRIJHEID (3)

- *Binnen de door de gemeenschap ter beschikking gestelde middelen* en *‘geen overbodige of onnodige dure verstrekkingen’* (art. 73 Ziekteverzekeringswet)

SANCTIONERING VAN SCHENDING VAN THERAPEUTISCHE VRIJHEID

- Therapeutische vrijheid heeft
 - ‘horizontale werking’: in relaties met instellingen en met andere beoefenaars
 - ‘verticale werking’: ten opzichte van ziekteverzekering en overheden

SANCTIONERING (2)

- Ten opzichte van overheid:
 - ‘geen reglementaire beperkingen’
 - maar behoud van art. 73 Ziekteverzekeringswet

SANCTIONERING (3)

- In relaties met instellingen en andere beoefenaars
- Oude waarborg is behouden: clausules die diagnostische en therapeutische vrijheid schenden
‘worden als niet geschreven beschouwd’
- Waarborg in Ziekenhuiswet is behouden: algemene regeling moet *‘professionele autonomie’* eerbiedigen (art. 144 Ziekenhuiswet)

SUBSTITUTIERECHT VAN DE APOTHEKER

- Substitutierecht (of substitutiemogelijkheid) van apotheker is ongewijzigd
- Apotheker moet patiënt informeren over substitutie

VOORBEHOUDEN PRESCRIPTIERECHT

- Voorschrijven van bepaalde geneesmiddelen kan bij KB worden voorbehouden aan houders van bijzondere beroepstitel

PRIVILEGING (1)

- Beperken van handelingen binnen instellingen kan gebeuren om verschillende redenen
 - Om subspecialisatie mogelijk te maken en te bevorderen (vaak op verzoek van beoefenaar, mogelijk ten nadele van collega's)
 - Om kwaliteit en veiligheid te bewaken
 - In kader van globale verdeling van zorgopdrachten

PRIVILEGING (2)

- Elke vorm van beperking is als uitzondering op principe van therapeutische vrijheid te motiveren door:
 - Nood aan expertise en ervaring
 - Nood aan nodige omkadering

PRIVILEGING (3)

- Mogelijke relatie met verdeling van zorgopdrachten binnen locoregionale klinische ziekenhuisnetwerken met
 - verdeling zorgopdrachten
 - afspraken voor verwijzing en terugverwijzing
 - ‘instructierecht’ van netwerkhoofddarts

DE NIEUWE KARAKTERISATIEVERPLICHTING

- Nieuwe verplichting met impact vòòr de uitvoering van de verstrekking
- Verplichte voorafgaande analyse en ‘aftoetsing’ van de risico’s verbonden aan
 - De verstrekking
 - De patiënt
- Enkel uit te voeren ‘indien pertinent’
- Te noteren in patiëntendossier

MOGELIJKE GEVOLGEN VAN DE KARAKTERISATIE

- Sommige handelingen enkel toegelaten in een ziekenhuis
- Sommige handelingen krijgen het statuut van ‘risicovolle verstrekking’
- Bij algemene anesthesie: reeks verplichtingen waaronder ‘op gestructureerde manier’ beroep kunnen doen op ziekenhuis

ZORGEN ENKEL IN ZIEKENHUIS

- Nood aan intensieve zorgen **en** anesthesisten, verpleegkundigen en instrumentisten tijdens of na de verstrekking
- Postoperatieve nood aan ‘langdurige’ infuustherapie met toezicht (zes uur of langer)
- Patiënten die tot 24u na de verstrekking niet over de nodige opvang of toezicht beschikken
- Indien bloedtransfusie nodig is

DRIE TYPES VAN VOORSCHRIFTEN

- 1) Voorschrift voor geneesmiddelen of gezondheidsproducten
- 2) Verwijsvoorschrift
- 3) Groepsvoorschrift

VOORSCHRIFT VOOR GENEESMIDDELEN OF GEZONDHEIDSPRODUCTEN

- Klassieke inhoud
- Mogelijkheid tot elektronische handtekening

VERWIJSVOORSCHRIFT

- Bij verwijzing (voor diagnose of therapie of onderdeel daarvan):
 - Vermelding in patiëntendossier
 - Verwijsvoorschrift
- Verwijsvoorschrift bevat
 - Verplichte
 - Facultatieve vermeldingen

- Verplichte
 - Identiteit patiënt, handtekening en datum
 - Diagnose of 'diagnostische gegevens'
 - Contra-indicaties
- Facultatieve
 - Verzoek voor (omschreven) verstrekkingen
 - Maximum aantal beurten
 - Verzoek tot verslaggeving

GROEPSVOORSCHRIFT

- Zal enkel mogelijk worden na KB over samenwerkingsverbanden tussen beoefenaars
- Maakte delegatie van reeks van handelingen aan interdisciplinair **team** mogelijk
- Binnen team wordt
 - Onder coördinatie van één beoefenaar van het team
 - Na overleg met patiënt beslist over uitvoering van groepsvoorschrift

tom.balthazar@ugent.be